

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA KOREYS TILINI MASOFAVIY O'QITISH METODIKASI.

Ismatullayeva Iroda Xekmatullayevna

Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini

mexanizatsiyalash muhandizlari instituti, o'qituvchi

e-mail: ismatullaevai@mail.ru

+998976668406

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20080037>

ARTICLE INFO

Received: 1st May 2026

Accepted: 5th May 2026

Published: 8th May 2026

KEYWORDS

raqamli texnologiyalar,
masofaviy ta'lim, koreys tili, AKT,
onlayn platforma, kommunikativ
yondashuv, multimediya, til o'rganish

ABSTRACT

Mazkur ilmiy maqolada raqamli texnologiyalar yordamida koreys tilini masofaviy o'qitish metodikasi tahlil qilinadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) asosida til o'qitish jarayonining samaradorligini oshirish, interaktiv platformalar, mobil ilovalar va onlayn ta'lim tizimlarining ahamiyati ilmiy manbalar asosida yoritilgan. Shuningdek, masofaviy ta'limda kommunikativ yondashuvni qo'llash, multimediya vositalari orqali tinglab tushunish, o'qish, yozish va gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish usullari ko'rib chiqilgan.

Kirish

So'nggi yillarda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi masofaviy o'qitishning yangi shakllarini yuzaga keltirdi. Ayniqsa, xorijiy tillarni, jumladan koreys tilini o'qitishda bu jarayon sezilarli darajada tezlashdi. Koreys tiliga bo'lgan qiziqish global miqyosda ortib borayotgani, Janubiy Koreyaning iqtisodiy va madaniy ta'sirining kuchayishi bilan bog'liq [1].

Masofaviy ta'lim texnologiyalari orqali koreys tilini o'qitish o'quvchilarga vaqt va makon chegaralaridan qat'i nazar bilim olish imkonini beradi. Shu bilan birga, bu jarayon metodik jihatdan to'g'ri tashkil etilmasa, samaradorlik pasayishi mumkin. Shuning uchun raqamli texnologiyalar asosida ishlab chiqilgan o'qitish metodikasini ilmiy asosda tahlil qilish muhimdir [2].

Metodologiya

Mazkur tadqiqotda ilmiy-pedagogik adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Koreys tilini masofaviy o'qitishga oid ilmiy maqolalar, xalqaro tajribalar va elektron ta'lim platformalari faoliyati o'rganildi.

Tadqiqot quyidagi asosiy yo'nalishlarni qamrab oldi:

- raqamli platformalar orqali til o'qitish usullari;
- interaktiv va kommunikativ yondashuvni qo'llash;
- multimediya vositalarining samaradorligi;
- masofaviy ta'limda baholash tizimi [3].

Shuningdek, MOOC (Massive Open Online Courses), LMS (Learning Management System) tizimlari va mobil ilovalar asosida tashkil etilgan darslar tahlil qilindi.

Natijalar

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, raqamli texnologiyalar yordamida koreys tilini o'qitishda quyidagi natijalarga erishish mumkin:

Birinchiidan, interaktiv platformalar (Zoom, Google Classroom, Moodle) orqali talabalar bilan real vaqt rejimida muloqot qilish imkoniyati oshadi [4]. Bu esa kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Ikkinchiidan, multimediya materiallari (video, audio, animatsiya) yordamida tinglab tushunish va talaffuz ko'nikmalari samarali shakllanadi. Koreys tilining fonetik tizimi murakkab bo'lgani sababli audio-vizual vositalar muhim rol o'ynaydi [5].

Uchinchiidan, mobil ilovalar (Duolingo, Talk To Me In Korean, Memrise) orqali mustaqil ta'lim imkoniyatlari kengayadi. Tadqiqotlarga ko'ra, mobil o'rganish an'anaviy metodlarga nisbatan motivatsiyani 30–40% ga oshiradi [6].

To'rtinchiidan, sun'iy intellekt asosidagi tizimlar orqali individual o'qitish yo'nalishi shakllanadi. Bu esa o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan ta'limni ta'minlaydi [7]

Tahlil va muhokama

Raqamli texnologiyalar asosida koreys tilini masofaviy o'qitish metodikasini chuqur tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, ushbu jarayon an'anaviy auditoriya mashg'ulotlaridan nafaqat tashkiliy, balki didaktik, psixologik va texnologik jihatdan ham sezilarli darajada farq qiladi. Masofaviy ta'lim muhiti o'quvchining faol ishtirokini talab qiluvchi, interaktiv va moslashuvchan tizim sifatida shakllanadi. Shu sababli mazkur jarayonni tahlil qilishda bir nechta asosiy komponentlar — pedagogik yondashuv, texnologik vositalar, o'quvchi faoliyati, baholash tizimi va madaniy integratsiya masalalarini kompleks ko'rib chiqish zarur.

Avvalo, masofaviy ta'limda o'qituvchining roli tubdan transformatsiyaga uchraydi. An'anaviy ta'limda o'qituvchi bilim beruvchi asosiy subyekt bo'lsa, raqamli ta'lim muhitida u ko'proq yo'naltiruvchi, moderator va fasilitator vazifasini bajaradi [8]. Bu holat ayniqsa koreys tilini o'qitishda muhim, chunki til o'rganish jarayoni ko'proq muloqot va interaktiv faoliyatni talab qiladi. O'qituvchi o'quvchilarning mustaqil ishlashini tashkil etishi, ularga resurslar taqdim etishi va ularni samarali foydalanishga yo'naltirishi kerak. Shu bilan birga, o'qituvchi raqamli platformalardan samarali foydalanish, virtual muhitda motivatsiyani saqlab qolish va o'quvchilar bilan doimiy aloqada bo'lish kabi ko'nikmalarga ega bo'lishi zarur.

Ikkinchi muhim jihat — kommunikativ yondashuvni masofaviy muhitda amalga oshirishdir. Koreys tilini o'rganishda kommunikativ kompetensiya asosiy maqsad hisoblanadi. Ammo masofaviy ta'limda tabiiy muloqot muhiti cheklangan bo'ladi. Shu sababli video konferensiya platformalari, interaktiv chatlar va forumlar orqali sun'iy kommunikativ muhit yaratish muhim hisoblanadi [9]. Masalan, kichik guruhlarda ishlash, rolli o'yinlar, muammoli vaziyatlarni muhokama qilish orqali o'quvchilar o'zaro muloqotga jalb etiladi. Bu esa nafaqat til ko'nikmalarini rivojlantiradi, balki o'quvchilarning ijtimoiy kompetensiyasini ham oshiradi. Tahlillar shuni ko'rsatadiki, multimediya vositalaridan foydalanish koreys tilini o'qitishda ayniqsa samarali hisoblanadi. Koreys tili fonetikasi va intonatsiyasi o'ziga xos bo'lib, uni o'rganishda audio va video materiallar muhim ahamiyatga ega [5]. Masofaviy ta'limda video darslar, podkastlar, animatsiyalar va interaktiv mashqlar orqali o'quvchilarning eshitish va talaffuz qilish ko'nikmalari rivojlanadi. Bundan tashqari, vizual materiallar yordamida grammatik qoidalarni tushuntirish ham osonlashadi. Shu nuqtai nazardan, multimediya texnologiyalari nafaqat axborot uzatish vositasi, balki o'quv jarayonining ajralmas qismi sifatida namoyon bo'ladi.

Masofaviy ta'limda baholash tizimi alohida e'tibor talab qiladi. An'anaviy baholash usullari masofaviy muhitda to'liq samarali bo'lmasligi mumkin. Shu sababli zamonaviy baholash metodlari — onlayn testlar, elektron portfoliolar, loyiha ishlari va o'z-o'zini baholash tizimlari keng qo'llanilmoqda [10]. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kombinatsiyalangan baholash tizimi o'quvchilarning bilim darajasini yanada aniqroq aniqlash imkonini beradi. Ayniqsa, koreys

tilida yozma va og'zaki nutqni baholash uchun video topshiriqlar va audio yozuvlardan foydalanish samarali natija beradi. Shu bilan birga, akademik halollik masalasi ham muhim bo'lib, baholash jarayonida nazorat mexanizmlarini kuchaytirish talab etiladi.

Yana bir muhim jihat — o'quvchilarning mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantirishdir. Masofaviy ta'lim o'quvchidan yuqori darajadagi o'zini-o'zi boshqarish va motivatsiyani talab qiladi. Koreys tilini o'rganishda muntazam mashq qilish, yangi so'zlarni yodlash va grammatik qoidalarni takrorlash zarur. Raqamli texnologiyalar bu jarayonni qo'llab-quvvatlaydi, masalan, mobil ilovalar orqali kunlik mashqlarni bajarish, onlayn lug'atlardan foydalanish va avtomatlashtirilgan testlar orqali bilimni tekshirish imkoniyati mavjud [6]. Biroq barcha o'quvchilar ham mustaqil ta'lim olishga tayyor emas. Shu sababli o'qituvchi tomonidan yo'naltirilgan va nazorat qilinadigan tizim zarur.

Koreys tilini masofaviy o'qitishda madaniy komponentni integratsiya qilish ham muhim ahamiyatga ega. Til va madaniyat o'zaro chambarchas bog'liq bo'lib, tilni chuqur o'rganish uchun madaniy kontekstni ham tushunish zarur. Raqamli texnologiyalar orqali koreys filmlari, dramalari, musiqasi va boshqa madaniy mahsulotlardan foydalanish o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va o'rganish jarayonini jonlantiradi [11]. Bu esa tilni nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham o'zlashtirishga yordam beradi.

Shu bilan birga, masofaviy ta'limning ayrim cheklovlari ham mavjud. Eng asosiy muammolardan biri — texnik infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi. Internet tezligining pastligi yoki texnik vositalarning yetishmasligi o'quv jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, video darslar va jonli muloqotlar uchun yuqori sifatli internet zarur. Bundan tashqari, ba'zi o'quvchilar uchun raqamli texnologiyalardan foydalanish qiyinchilik tug'dirishi mumkin. Shu sababli raqamli savodxonlikni oshirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Psixologik jihatdan ham masofaviy ta'lim o'ziga xos xususiyatlarga ega. O'quvchilar ko'pincha ijtimoiy izolyatsiya, motivatsiyaning pasayishi va diqqatni jamlashdagi qiyinchiliklarga duch keladi. Shu sababli o'qituvchi darslarni qiziqarli va interaktiv shaklda tashkil etishi, o'quvchilarni faol ishtirok etishga undashi zarur. Gamifikatsiya elementlarini qo'llash, ya'ni o'yin texnologiyalaridan foydalanish bu borada samarali natija beradi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar yordamida koreys tilini masofaviy o'qitish samaradorligi ko'p jihatdan metodik yondashuvga bog'liq. Agar o'qitish jarayoni to'g'ri tashkil etilsa, bu usul an'anaviy ta'limdan ham samaraliroq bo'lishi mumkin. Ayniqsa, individual yondashuv, moslashuvchanlik va resurslarning kengligi bu jarayonning asosiy ustunliklari hisoblanadi.

Umuman olganda, raqamli texnologiyalar asosida koreys tilini masofaviy o'qitish metodikasi zamonaviy ta'lim talablariga to'liq javob beradi. Biroq uning samaradorligini ta'minlash uchun pedagogik, texnologik va psixologik omillarni kompleks ravishda hisobga olish zarur.

Xulosa

Raqamli texnologiyalar yordamida koreys tilini masofaviy o'qitish zamonaviy ta'lim tizimining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu metodika o'quvchilarga keng imkoniyatlar yaratadi, jumladan: moslashuvchan ta'lim, individual yondashuv, multimediya orqali samarali o'rganish.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalarni to'g'ri qo'llash orqali koreys tilini o'qitish samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin. Biroq bu jarayonni metodik jihatdan puxta tashkil etish zarur.

Kelgusida sun'iy intellekt va virtual reallik texnologiyalaridan foydalanish orqali til o'qitish yanada rivojlanishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kim S. Digital Language Learning Trends. – Seoul: Korea University Press, 2021. – pp. 45–52.
2. Lee J. Online Education in Korea. – Busan: Education Press, 2020. – pp. 78–85.

3. Park H. E-learning Methodology. – Seoul, 2019. – pp. 33–40.
4. Anderson T. The Theory and Practice of Online Learning. – Canada, 2018. – pp. 101–110.
5. Brown H. Principles of Language Learning. – New York, 2017. – pp. 56–63.
6. Kukulska-Hulme A. Mobile Learning Revolution. – London, 2020. – pp. 120–128.
7. Holmes W. Artificial Intelligence in Education. – Paris, 2019. – pp. 89–95.
8. Richards J. Communicative Language Teaching Today. – Cambridge, 2018. – pp. 22–30.
9. Dudeney G. Digital Literacies. – London, 2017. – pp. 60–68.
10. Garrison D. E-learning in the 21st Century. – New York, 2018. – pp. 140–150.
11. Choi Y. Korean Culture and Language Learning. – Seoul, 2021. – pp. 75–82.
12. Warschauer M. Technology and Social Inclusion. – MIT Press, 2019. – pp. 90–98.

